

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. инж. Димитър Танев Кайков, дн
на научните трудове на доц. Тодор Желязков Маринов, доктор,
представени за участие в конкурс за академичната длъжност „професор“ в
област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по... „Теория и методика на
физическото възпитание“

В конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ за
нуждите на катедра „Теория на физическото възпитание“ към НСА „Васил
Левски“, обявен в Държавен вестник, брой 96 от 11.12.2025 г. участва един
кандидат – доц. Тодор Желязков Маринов, доктор.

Доц. Тодор Маринов е роден на 22.08.1981 г. в гр. София. През 2004
г. завършва висше образование в НСА „Васил Левски“, образователна
квалификационна степен „бакалавър“ с две професионални квалификации
– „учител по физическо възпитание“ и „треньор по айкидо“ с отличен
успех. През 2005 г. завършва образователна квалификационна степен
„магистър“ по магистърска програма „Спорт в училище и свободното
време“ с отличен успех. От 2007 г. заема академичната длъжност
„асистент“ в катедра „Теория на физическото възпитание“ към НСА
„Васил Левски“. През 2014 г. защитава дисертационен труд на тема
„Модел за специализирана подготовка на ученици за оцеляване в
бедствени ситуации“ и му е присъдена образователната и научна степен
„доктор“. През 2016 г. е избран за „доцент“ в катедра „Теория на
физическото възпитание“ и за маркетинг-мениджър в Центъра за
следдипломна квалификация (ЦСДК) към НСА „Васил Левски“.

От 2020 г. до 2024 г. е бил ръководител на катедра „Теория на физическото
възпитание“. През 2024 г. е избран за зам.-декан на факултет „Педагогика“
на НСА „Васил Левски“. Член е на различни комисии и съвети. Участвал е

в два международни научни проекта и е бил експерт на 13 национални научни проекта. Бил е ръководител на трима докторанти и четирима дипломанти.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ доц. Тодор Маринов участва с общо 28 труда, от които една монография, една книга на базата на защитен дисертационен труд, 4 статии, публикувани в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 20 статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, един университетски учебник и едно учебно пособие, което се използва в училищната мрежа. На седем от научните публикации той е самостоятелен автор, а на 17 – съавтор.

Представените за рецензиране научни трудове на доц. Тодор Маринов условно могат да се класират в три основни тематични направления: 1. Теория и методика на физическото възпитание; 2. Психологически изследвания във физическото възпитание; 3. Оцеляване в екстремални ситуации.

По първото тематично направление „Теория и методика на физическото възпитание“ се рецензират 10 труда, от които една монография, един учебник, едно учебно пособие и седем научни статии.

Висока оценка заслужава монографичният труд „Основи на физическото възпитание. Теория и методика“ (ВЗ), на който доц. Маринов е самостоятелен автор. Монографията е оформена в обем от 288 страници, структурирана е в седем раздела с библиографска справка от 312 източника и е рецензирана от трима професори доктори на науките. От позицията на съвременното развитие на научното познание и на базата на задълбочен анализ на богат литературен материал е разработена теорията и методиката на физическото възпитание. В първи раздел „Теоретични основи на физическото възпитание“ е разгледана систематологичната характеристика, включваща структурата и функциите на физическото

възпитание като учебна дисциплина и научно направление. Представени са основните понятия в теорията на физическото възпитание. Направен е ретроспективен анализ на физическото възпитание в България. Посочени са съвременните изменения на физическото възпитание в образователната система. Във втори раздел „Методологични основи на физическото възпитание“ последователно в логическа връзка са разгледани целта, задачите, принципите и средствата на физическото възпитание. Подробно са описани съдържанието, формата и техниката на физическите упражнения, анализирани са техните биомеханични характеристики. Изградена е класификация на физическите упражнения по осем признака и са разгледани различни двигателни дейности на физическите упражнения. Посочени са допълнителните средства на физическите упражнения. Много добре са представени същността на методите на физическите упражнения и тяхното класифицирането. Посочени са особеностите на обучението по физическо възпитание. В третия раздел на монографията „Съдържание и методика на обучението по физическо възпитание“ много добре са разработени основите на обучението в двигателни действия. Те включват закономерности в изграждането и управлението на движенията на човека, същността на знанията, уменията и двигателните навици, както и етапите и методиката на преподаване. Много задълбочено са разработени научните основи в развитието на двигателните способности. Направена е характеристика на двигателните способности на човека и е разработена съвременна теория и методика за развитие на двигателните качества. Разгледана е същността и значението на физическата дееспособност на учениците. Представени са тестовете за измерване на физическата дееспособност на учениците. Към четвърти раздел на монографията „Физическото възпитание в образователната система на Република България“ са включени въпросите относно възрастовите особености в развитието на подрастващите и физическото възпитание в

предучилищното и училищното образование, в началния етап и прогимназиалния етап на основното образование, в средното образование и във висшите училища. В пети раздел „Детско-юношески спорт“ е направена характеристика и е представена функционираща система за многогодишна спортна подготовка и контрол. Разгледани са етапите на спортната подготовка, селекцията и подбора. Посочени са и добрите практики за физическото възпитание и спорт. В края на монографията са идентифицирани осем предизвикателства пред физическото възпитание в образователната система, съответстващи на изискванията на настъпилите промени в битието на съвременния млад човек.

Доц. Тодор Маринов е съавтор на учебника „Теория и методика на физическото възпитание“ за студентите на НСА „Васил Левски“ . Учебникът е оформен в обем от 324 страници и е структуриран в пет части. Доц. Маринов е разработил четири раздела от първата част „Същност и характеристика на физическото възпитание“ и пета част “Научноизследователска работа във физическото възпитание“ в съавторство.

Доц. Маринов е съавтор на „Специализиран раздел: Теория на физическото възпитание“ в ръководството по учебните предмети от отрасловата и специфичната професионална подготовка за обучение по професия „помощник-треньор“ в спортните училища за 11 и 12 клас. В приложението са включени девет теми и три теста по физическо възпитание и спорт.

Висока оценка заслужават и научните статии по първото научно направление. Изследвана е структурата на физическата дееспособност на ученици от средните училища посредством корелационен анализ, като се разкрива ефективността на учебния процес по физическо възпитание (Г7(1). Установено е състоянието на физическата дееспособност на ученици от 12 клас в страната като задоволително (Г7(2). Доказано е

негативното влияние на телесната маса върху двигателните способности на ученици от различни възрасти (Г6(2)). Известно е, че практикуването на бойни изкуства положително се отразява върху структурирането на дееспособността. Тази постановка се потвърждава от проведените от доц. Маринов експериментални изследвания с ученици, практикуващи кунг фу (Г7(4)). В резултат на тренировките по кунг фу значително са се подобрили скоростно-силовите качества на учениците (Г7(3)). Разкрити са особености на промените на задните бедрени мускули при деца, трениращи карате (Г7(11)). Направен е задълбочен анализ на състоянието на системата за оценка на физическата дееспособност на учениците от средните училища в България (Г7(12)).

Висока оценка заслужават рецензираните научни трудове по второто направление „Психологически изследвания във физическото възпитание“, по което са публикувани 13 научни статии. Четири от статиите са свързани с изследването на емоционалната интелигентност. Констатирано е положителното влияние на емоционалната интелигентност на студентите-спортни педагози върху начините за реагиране при конфликти (Г6(3)) и върху професионалната реализация на студенти по спортен мениджмънт (Г6(4)). Установено е състоянието на емоционалната интелигентност и при студенти по физиотерапия (Г7(16)). С цел по-адекватна диагностика на емоционалната интелигентност на студентите от НСА „Васил Левски“ и оптимизиране на подходите за въздействие, получените емпирични резултати са подложени на комбинирано математико-статистическо моделиране (Г7(7)). Изследвана е насочеността към спортменството при студенти, бъдещи спортни педагози. Констатирано е, че спортуващите студенти имат сравнително по-добра структурирана насоченост към спортменство в сравнение със студентите, които не спортуват (Г6(1)). Направена е оценка на спортменството на юноши от социалните домове, лишени от родителски грижи (Г7(18)). На базата на клъстерен анализ са

обособени типологическите профили на спортсменството при студенти (Г7(8)). Доказано е положителното въздействие на физическата активност в практиките по айкидо върху начините за реагиране при конфликти (Г7(20)). Установено е, че в процеса на обучение по самоотбрана се усъвършенства структурата на начините за реагиране при конфликти (Г7(13)). Системното практикуване на йога се е отразило положително върху стратегиите за справяне със стрес (Г7(19)). Доказано е, че учителите по физическо възпитание, които са участвали в обучения в ЦСДК при НСА „Васил Левски“, са удовлетворени (Г7(9)). Констатирано е, че прилагането на туина терапия облекчава болката и подобрява качеството на живот при пациенти, страдащи от множествена склероза (Г(17)). Установено е, че в процеса на тренировки по карате се формира умение на състезателите за саморегулация на действията си при екстремални ситуации (Г7(6)).

Висока оценка заслужава и третото направление „Оцеляване в екстремални ситуации“, където са представени за рецензиране пет труда – една книга и четири статии. Книгата „Специализирана подготовка при ученици за оцеляване в бедствени ситуации“ (Г5) е написана на базата на дисертационен труд на доц. Маринов (А.1.). Тя е оформена в обем от 128 страници и съдържа увод, две глави, заключение, ползвана литература и едно приложение. В първата глава „Основи за оцеляване в бедствени ситуации“ са анализирани същността и характеристиката на бедствените ситуации, спецификата на оцеляването като човешка дейност, мястото на физическото възпитание за подготовката на учениците за действие в бедствени ситуации. В отделна точка (I.4.) е представен теоретичен модел за специализирана подготовка на учениците за действие в бедствени ситуации. Във втората глава „Научно-приложни изследвания за формиране на готовност при ученици за оцеляване в бедствени ситуации“ са включени анализ на резултати от анкета, показателите на психическата, физическата и специализираната готовност. Експериментираният теоретичен модел за

специализирана подготовка на учениците за действие в бедствени ситуации е надежден и е внедрен в практиката. Основа на готовността за оцеляване в екстремални ситуации е психофизическата готовност. Силата на детерминацията между психическата и физическата готовност определя адекватността на психофизическата готовност. Разгледани са особеностите на психофизическата готовност при младежи за действия в кризисни ситуации (Г7(14)). Изследвана е ефективността на специализирана подготовка на младежи за преодоляване на екстремални планински условия. Установява се, че вследствие на специализираната подготовка се е подобрила психофизическата готовност на младежите, усъвършенствала се е нейната структура (Г7(10)). Доказано е, че в процеса на обучението по айкидо се подобрява тактическата готовност за самоотбрана (Г7(15)). Разкрити са възможности за формиране на готовност за оцеляване в кризисни ситуации чрез средствата на физическото възпитание и спорт (Г7(5)).

Рецензираните трудове имат значими научни приноси както за теорията, така също и за практиката. Задълбочена е интерпретацията на структурата на системата на физическото възпитание и обучението се представя като информационен процес. Идентифицирани са основните компоненти на осигуряването на физическото възпитание и детерминираността им. Съществен научен принос на трудовете има адаптацията на методологическите основи на физическото възпитание към настъпилите промени в съвременното развитие на обществото. Определена е нова цел, обогатени са задачите, средствата и методиката на физическото възпитание. Изведени са два нови принципа. Физическите упражнения се разглеждат като система от движения и действия, които разширяват възможностите за тяхното управление. Подробно са анализирани двигателните способности по възрасти и е обогатено съдържанието на двигателните качества и методиката за тяхното развитие.

Анализирано е състоянието на системата на физическото възпитание на учениците от средните училища и е направена препоръка за актуализиране на нормативите. Изведени са минималните изисквания за овладяване на задължителните области от учебното съдържание по предмета „Физическо възпитание“. Усъвършенствана е системата на детско-юношеския спорт. Изведени са осем предизвикателства към физическото възпитание в образователната система.

Значим е приносът на рецензираните научни трудове на доц. Маринов за обогатяване на теорията на детерминираността на физическите и психическите фактори в структура на спортната дейност на студентите. С повишаването на емоционалната интелигентност при студентите се понижава конфликтността им и се разкриват добри перспективи за бъдещата им професионална реализация. Доказано е положителното въздействие на спортната дейност върху нагласите на спортсменството при студенти и юноши, лишени от родителски грижи. Значително се е понижила конфликтността при редовно практикуване на айкидо и самбо и се е подобрило умението за саморегулация в процеса на тренировките по карате. Усъвършенствала се е структурата на стратегиите за преодоляване на стрес посредством редовните занимания с йога.

Значителен научен принос имат рецензираните научни трудове, свързани с оцеляването в екстремални ситуации. Проблемът за оцеляването е основен проблем за битието на всеки човек. Разработена е теория и е създадена методика-модел за оцеляване на ученици в бедствени ситуации, който е експериментиран, доказал е ефективността си и е внедрен (Г5). В резултат на приложения модел са усъвършенствани структурите на психическата и физическата готовност – формирала се е адекватна специализирана готовност при учениците за оцеляване в екстремални ситуации. Разкрита е структурата на психофизическата готовност и е приложена надеждна методика при екстремални

високопланински условия за повишаване на нейната адекватност. Подобрила се е тактическата готовност в процеса на тренировките по айкидо. Структурата на готовността за оцеляване е определена като взаимно детерминирана психическа, физическа, техническа и тактическа готовност. Един от съществените научноприложни приноси е свързан с разкриване възможностите на физическото възпитание и спорта за формиране на адекватна готовност на учениците за оцеляване в екстремални ситуации.

Като съществен научен принос на част от трудовете на доц. Маринов е обогатяване на математическото моделиране при обработката на резултатите от изследванията, при който са приложени непараметричният U-критерий на Ман-Уитни и клъстърен анализ чрез гаусови смесени модели (GMM), като изборът на модел е извършен по информационните критерии на Акайке (AIC), на Байс (BIC) и средната отрицателна логаритмична вероятност.

В обобщаване на анализа на рецензираните научни трудове и посочените научни приноси е необходимо да се подчертае, че доц. Тодор Маринов, доктор, е специалист с висока професионална квалификация в областта на физическото възпитание и спортната подготовка. Създаденият от него научен продукт притежава съществена научна и практикоприложна стойност и намира реално приложение както в теоретичните разработки, така и в практиката. Налице е устойчив и нарастващ интерес към неговите трудове, което се потвърждава от отчетените 19 цитирания, 4 от които са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, а 15 – в монографии.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на цялостния анализ на представените за рецензиране научни трудове, на тяхната положителна оценка и установените значими

научни приноси, както и на доказаните професионални и научнотворчески качества на доц. Тодор Маринов, доктор – способността му за творческа интерпретация на теоретичното знание, изграждане на собствени оригинални концепции и създаване на оригинален научен продукт с реална практическа приложимост – предлагам на уважаемото научно жури да му бъде присъдена академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., специалност „Теория и методика на физическото възпитание“ за нуждите на катедра „Теория на физическото възпитание“ към НСА „Васил Левски“.

07.02.2026 г.

Рецензент:

гр. София

(проф. инж. Д. Кайков, дн)

REVIEW

by Professor Dimitar Tanev Kaykov, DSc.

on the scientific works of Assoc. Prof. Todor Zhelyazkov Marinov, PhD,
submitted for participation in a competition for the academic position of
"Professor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional
field 1.3. Pedagogy of education in... "Theory and methodology of physical
education"

In the competition for the academic position of "Professor" for the needs
of the Department of "Theory of Physical Education" at the National Sports
Academy "Vassil Levski", announced in the State Gazette, issue 96 of
11.12.2025, one candidate participated – Associate Professor Todor Zhelyazkov
Marinov, PhD.

Associate Professor Todor Marinov was born on 22.08.1981 in Sofia. In
2004, he graduated from the National Sports Academy "Vassil Levski", with a
Bachelor's degree with two professional qualifications – "Physical education
teacher" and "Aikido coach" with excellent results. In 2005, he received his
Master's degree in the Master's program "Sports at school and sport in leisure
time" with excellent results. Since 2007, he has held the academic position of
"Assistant Professor" in the Department of "Theory of Physical Education" at
the National Sports Academy "Vassil Levski". In 2014, he defended his
dissertation work on the topic "Model for Specialized Preparation of Students
for Survival in Disaster Situations" and was awarded the educational and
scientific degree "Doctor of Philosophy". In 2016, he was elected as "Associate
Professor" in the Department of "Theory of Physical Education" and as
Marketing Manager at the Center for Postgraduate Qualification at the National
Sports Academy "Vassil Levski".

From 2020 to 2024, he was the head of the Department of "Theory of
Physical Education". In 2024, he was elected as Deputy Dean of the Faculty of

Pedagogy of the National Sports Academy "Vassil Levski". He is a member of various committees and councils. He participated in two international scientific projects and was an expert in 13 national scientific projects. He was the supervisor of three doctoral students and four graduate students.

In the competition for the academic position of "Professor", Assoc. Professor Todor Marinov participated with a total of 28 works, of which one monograph, one book based on a defended dissertation, 4 articles published in scientific publications indexed in world-renowned databases of scientific information, 20 articles published in non-refereed journals with scientific information, one university textbook and a teaching guide used in the school network. He is the sole author of seven of the scientific publications, and a co-author of 17.

The scientific works of Assoc. Professor Todor Marinov submitted for review can be classified into three main thematic areas: 1. Theory and methodology of physical education; 2. Psychological research in physical education; 3. Survival in extreme situations.

In the first thematic area "Theory and Methodology of Physical Education", 10 works are reviewed, including one monograph, one textbook, one teaching guide and seven scientific articles.

The monographic work "Fundamentals of Physical Education. Theory and Methodology" (B3), of which Assoc. Professor Marinov is an independent author, deserves high evaluation. The monograph is designed in a volume of 288 pages, it is structured in seven sections with a bibliographic reference of 312 sources and it is reviewed by three Professors, Doctors of Sciences. In this work, the theory and methodology of physical education have been studied from the position of modern scientific knowledge and based on a thorough analysis of rich literary material. In the first section "Theoretical Foundations of Physical Education", the systemic characteristics, including the structure and functions of physical education as an academic discipline and research area, are examined.

The main concepts in the theory of physical education are presented. A retrospective analysis of physical education in Bulgaria is made. The modern changes in physical education in the educational system are indicated. In the second section "Methodological foundations of physical education" the goal, tasks, principles and means of physical education are examined in a logical sequence. The content, form and technique of physical exercises are described in detail, their biomechanical characteristics are analyzed. A classification of physical exercises has been built according to eight characteristics and various motor activities of physical exercises have been considered. Additional means of physical exercises have been indicated. The essence of the methods of physical exercises and their classification have been presented very well. The features of physical education training have been indicated. In the third section of the monograph "Content and methodology of physical education training" the foundations of training motor activities have been very well developed. They include regularities in the development and management of human movements, the essence of human knowledge, skills and motor habits, as well as the stages and methodology of teaching. The scientific foundations in the development of motor abilities have been developed thoroughly. A characteristic of human motor abilities has been made and a modern theory and methodology for the development of motor qualities have been developed. The essence and importance of students' physical ability have been analyzed. Tests for measuring students' physical ability have been presented. The fourth section of the monograph "Physical Education in the Educational System of the Republic of Bulgaria" includes questions regarding age-related characteristics in the development of adolescents and physical education in preschool and school education, in the initial and junior high school stages of primary education, in secondary education and in higher education. The fifth section "Children's and Youth Sports" provides a description and presents a functioning system for long term sports training and control. The stages of sports training and selection are

examined. Good practices in physical education and sports are also indicated. At the end of the monograph, eight challenges to physical education in the educational system are identified, connected with the changes in the lifestyle and the requirements of modern young people.

Assoc. Professor Todor Marinov is a co-author of the textbook "Theory and Methodology of Physical Education" for the students of the National Sports Academy "Vassil Levski". The textbook is designed in a volume of 324 pages and is structured in five parts. Assoc. Professor Marinov has developed four sections of the first part "Essence and Characteristics of Physical Education" and the fifth part "Research Work in Physical Education" in co-authorship.

Assoc. Professor Marinov is a co-author of "Specialized Section: Theory of Physical Education" in the manual on the subjects of the sectoral and specific professional training for training in the profession of "Assistant coach" in sports schools for grades 11 and 12. The appendix includes nine topics and three tests on physical education and sports.

The scientific articles in the first scientific direction also deserve high evaluation. The structure of the physical ability of secondary school students was studied through correlation analysis, revealing the effectiveness of the educational process in physical education (G7(1)). The state of the physical ability of 12th grade students in the country was established as satisfactory (G7(2)). The negative influence of body mass on the motor abilities of students of different ages was proven (G6(2)). It is known that practicing martial arts has a positive effect on physical ability. This statement is confirmed by the experimental studies conducted by Assoc. Professor Marinov with students practicing Kung Fu (G7(4)). As a result of Kung Fu training, the speed and strength qualities of the students have been significantly improved (G7(3)). Peculiarities of changes in the posterior thigh muscles in children practicing karate have been revealed (G7(11)). An in-depth analysis of the state of the

system for assessing the physical ability of secondary school students in Bulgaria has been carried out (G7(12)).

The peer-reviewed scientific works in the second area, "Psychological Research in Physical Education", in which 13 scientific articles have been published, deserve positive assessment. Four of the articles are related to the study of emotional intelligence. The positive influence of emotional intelligence was established, with student specializing in sports pedagogy - on the ways of their reacting to conflicts (G6(3)), and on the professional realization of students in sports management (G6(4)). The level of emotional intelligence of students in physiotherapy was also studied (G7(16)). In order to evaluate the emotional intelligence of students from the National Sports Academy "Vassil Levski" and to optimize its impact more adequately, the obtained empirical results were subjected to combined mathematical and statistical modeling (G7(7)). The orientation towards sportsmanship and ethical behavior in the students - future sports educators, was also studied. It was found that students who play sports have a relatively better structured orientation towards sportsmanship compared to students who do not play sports (G6(1)). An assessment of the sportsmanship of adolescents from homes for children deprived of parental care was made (7(18.)). Based on cluster analysis, typological profiles of sportsmanship in students were distinguished (G7(8)). The positive impact of physical activity in aikido practices on the ways of reacting to conflicts has been proven (G7(20)). It has been established that in the process of self-defense training, the structure of the ways of reacting to conflicts is improved (G7(13)). The systematic practice of yoga has had a positive impact on strategies for coping with stress (G7(19)). It has been proven that physical education teachers who have participated in training courses at the Postgraduate Education Center of the National Sports Academy "V. Levski" are satisfied with their results(G7(9)). It has been established that the application of Tuina therapy relieves pain and improves the quality of life in patients suffering from multiple sclerosis (G(17)). It has been

established that in the process of karate training, the competitors develop the ability to self-regulate their actions in extreme situations (G7(6)).

The third area “Survival in Extreme Situations”, where five works were submitted for review – one book and four articles, also deserves high evaluation. The book “Specialized Preparation of Students for Survival in Disaster Situations” (G5) was written based on the dissertation work of Assoc. Professor Marinov (A.1.). It is 128 pages long and contains an introduction, two chapters, a conclusion, used literature and one appendix. The first chapter “Fundamentals of Survival in Disaster Situations” analyzes the essence and characteristics of disaster situations, the specifics of survival as a human activity, the role of physical education in preparing students for action in disaster situations. In a separate section (I.4.), a theoretical model for specialized preparation of students for action in disaster situations is presented. The second chapter "Scientific and applied research on the formation of students' readiness for survival in disaster situations" includes an analysis of survey results, indicators of mental, physical and specialized readiness. The experimental theoretical model for specialized preparation of students for action in disaster situations is reliable and has been implemented in practice. The basis of readiness for survival in extreme situations is psychophysical readiness. The strength of the determination between mental and physical readiness determines the adequacy of psychophysical readiness. The features of the psychophysical readiness of young people for actions in crisis situations have been examined (7(14)). The effectiveness of specialized training of young people for overcoming extreme mountain conditions has been studied. It has been established that as a result of specialized training, the psychophysical readiness of young people has improved, its structure has been refined (G7(10)). It has been proven that in the process of training in aikido, tactical readiness for self-defense improves (G7(15)). Possibilities for forming readiness for survival in crisis situations through the means of physical education and sports have been revealed (G7(5)).

The reviewed works have significant scientific contributions to both theory and practice. The interpretation of the structure of the physical education system is deepened and training is presented as an information process. The main components of the provision of physical education and their determination are identified. A significant scientific contribution of the works is the adaptation of the methodological foundations of physical education to the changes that have occurred in the modern development of society. A new goal is defined, the tasks, means and methodology of physical education are enriched. Two new principles are derived. Physical exercises are considered as a system of movements and actions with expanded possibilities of management. Motor abilities by age are analyzed in detail, the content of motor qualities and the methodology for their development are enriched. The state of the secondary school physical education system is analyzed and a recommendation is made for updating the standards. The minimum requirements for the mandatory areas of the curriculum in the subject "Physical Education" have been established. The system of children's and youth sports has been improved. Eight challenges to physical education in the educational system have been stated.

The contribution of the peer-reviewed scientific works of Assoc. Prof. Marinov for enriching the theory of determinism of the physical and mental factors in the structure of students' sports activities is significant. It is revealed that the increase in emotional intelligence of students leads to reduced conflicts and good prospects for their future professional realization. The positive impact of sports activities on sportsmanship in students and adolescents deprived of parental care has been proven. Conflict has significantly decreased with regular practice of aikido and sambo, and self-regulation skills have improved in the process of karate training. The structure of strategies for overcoming stress through regular yoga classes has been improved.

The peer-reviewed scientific works related to survival in extreme situations have a significant scientific contribution. The problem of survival is a

fundamental problem for the existence of every person. A theory has been developed and a methodology-model has been created for the survival of students in disaster situations, which has been experimented, proven to be effective and implemented (G5). As a result of the applied model, the structures of mental and physical readiness have been improved - adequate specialized readiness has been formed in students for survival in extreme situations. The structure of psychophysical readiness has been revealed and a reliable methodology has been applied in extreme high-mountain conditions to increase its adequacy. Tactical readiness has improved in the process of aikido training. The structure of readiness for survival is defined as mutually determined mental, physical, technical and tactical readiness. One of the significant scientific and applied contributions is related to revealing the possibilities of physical education and sports for the formation of adequate readiness of students for survival in extreme situations.

As a significant scientific contribution of some of the works of Assoc. Professor Marinov is the enrichment of mathematical modeling in the processing of research results, in which the non-parametric Mann-Whitney U-criterion and cluster analysis using Gaussian mixed models (GMM) were applied, with the choice of model being carried out according to the Akaike information criteria (AIC), Bayes (BIC) and the average negative logarithmic probability.

In summarizing the analysis of the peer-reviewed scientific works and the indicated scientific contributions, it is necessary to emphasize that Assoc. Professor Todor Marinov, PhD, is a specialist with high professional qualifications in the field of physical education and sports training. The scientific product created by him has significant scientific and practical value and finds real application both in theoretical developments and in practice. There is a sustained and growing interest in his works, which is confirmed by the 19 citations reported, 4 of which are in scientific publications, referenced

and indexed in world-renowned databases of scientific information, and 15 – in monographs.

CONCLUSION

Based on the comprehensive analysis of the scientific papers submitted for review, their positive assessment and the established significant scientific contributions, as well as the proven professional and scientific qualities of Assoc. Professor Todor Marinov, PhD - his ability to creatively interpret theoretical knowledge, build his own original concepts and create an original scientific product with real practical application, I propose to the esteemed Scientific Jury to award him the academic position of "Professor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional field 1.3. Pedagogy of teaching in..., specialty "Theory and methodology of physical education" for the needs of the Department of "Theory of Physical Education" at the National Sports Academy "Vassil Levski".

07.02.2026

Sofia

Reviewer:

/Professor D. Kaykov, DSc./

